

Završna reč

Na završetku ove celodnevne rasprave, na temu *Dogradnja opštenarodne odbrane u okviru ubrzanih promena svetske vojno-političke situacije i društvenih reformi u našoj zemlji*, dozvolite mi da, kao predsednik Saveta časopisa „Vojno delo“ i predsedavajući skupa, saberem vlastite utiske i sugerišem dalji rad na prezentaciji i korišćenju ideja, mišljenja i predloga koji su se čuli.

Smatram da bi za potpuniju i meritorniju ocenu naše rasprave ipak trebalo više vremena i kritička distanca prema svemu što smo u toku nje čuli i unapred pripremili. Međutim, u celini, i to na visokom stručnom i profesionalnom, a politički odmerenom nivou, ostvarili smo ciljeve postavljene prilikom opredeljivanja za ovakav oblik rada. Naime, smatram da je „okrugli sto“ u osnovi potvrdio generalnu hipotezu od koje smo pošli u pripremi i organizovanju ove rasprave, i ona je dominirala u gotovo svakoj danas izgovorenoj rečenici. Tu hipotezu bih, u slobodnoj interpretaciji i krajnje reducirano i uopšteno, ovako formulisao: (1) menjaju se neki bitni činioci na kojima počiva i iz kojih se izvodi naša koncepcija opštenarodne odbrane i neki njeni strateški delovi i elementi, što implicira odgovarajuću dogradnju u gotovo svim koncepcijskim elementima; (2) i pored činjenice da se dešavaju i da su se već desile krupne promene u okviru činilaca koji utiču na našu koncepciju, njena osnovna opredeljenja ne treba menjati, već izvršiti neophodnu dogradnju kako bismo, prema novim izazovima vremena, bili na nivou tih zadataka.

Većina učesnika u raspravi saglasna je o potrebi i smerovima za dogradnju naše odbrambeno-zaštitne koncepcije, a i pojedinci koji su u svojim diskusijama sugerisali radikalnije

promene smatraju da je naša koncepcija u potpunosti odgovarala vremenu s kraja šezdesetih do prve polovine osamdesetih godina. U međuvremenu, uslovi su se značajno promenili, pa bismo morali mnogo brže i mnogo temeljitije menjati neke elemente naše strategijske koncepcije. Smatram da, i pored činjenice što sam, kao i vi, svestan brzine i sveobuhvatnosti promena koje treba respektovati, strategijsku koncepciju moramo menjati s mnogo više stručnog opreza nego što ga imamo u nekim drugim oblastima društvenog života, i da postojeća rešenja ne smemo napustiti sve dok svestrano ne sagledamo osnovne slabosti i ne dođemo do pravih rešenja. Kontinuitet u razvoju naše koncepcije odbrane, koji smo tokom celokupnog posleratnog perioda imali, podrazumeva sistematičnost, koja nam u društvu inače nedostaje, strpljiv i studiozan rad, a ne brzopletost i inovativnost po svaku cenu.

Stekao sam utisak da smo, kako i priliči skupu ovog renomea i sastava, vodili krajnje tolerantnu i visokostručnu raspravu o veoma značajnim pitanjima, kao što je dogradnja naše koncepcije opštenarodne odbrane. To što je bilo i različitih, pa i oprečnih mišljenja ne bi trebalo da smeta, jer se time potvrdila pretpostavka da će stručnjaci za određene oblasti odgovorno i argumentovano izlagati svoja saznanja i davati predloge i sugestije, zasnovane na nauci, prema svom viđenju našeg budućeg odbrambenog razvoja. Mislim da smo i u tom pogledu ispunili očekivanja, i da će bogatstvo predloga i sugestija izrečenih na ovom skupu biti izuzetno korisno u našoj budućoj praksi izgradnje sistema opštenarodne odbrane i, posebno, oružanih snaga, te da će nam građa sa ovog „okruglog stola“ biti dobra osnova za nova, buduća, konkretnija i svestranija promišljanja pojedinih segmenata naše odbrane.

S obzirom na činjenicu da se rasprava odvijala u kontinuitetu, a ne po odvojenim tematskim celinama, predlažem da se pripremi dvobroj „Vojnog dela“ i da se u njemu građa grupiše u tri celine: jednu celinu da čine četiri uvodna referata, i to redosledom kojim su, u izvodima, bili saopšteni na „okruglom stolu“; u drugoj treba da se nađu sva unapred pripremljena saopštenja učesnika „okruglog stola“, i u trećoj celini treba dati sve diskusije učesnika rasprave, po mogućnosti vodeći računa o njihovoj tematskoj pripadnosti.

Na kraju, najsrdačnije zahvaljujem što ste se odazvali pozivu da prisustvujete „okruglom stolu“ i što ste svojim priložima i diskusijama doprineli rasvetljavanju te za nas veoma značajne teme. Smatram da će naši napori na dogradnji koncepcije opštenarodne odbrane i politike izgradnje oružanih snaga u rezultatima ovog „okruglog stola“ imati pouzdan stručni i teorijski oslonac.

General-potpukovnik
Ivan Radanović